

SEMINÁRNÍ PRÁCE 1

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Kristýna Glaserová

385863, jednooborová prezenční psychologie

Datum odevzdání: 1. 5. 2013

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.

Fakulta sociálních studií MU, 2012/2013

JSTE KUŘÁCI? VAŠE DÍTĚ BUDE PRAVDĚPODOBNĚ TAKY!

Také si často kladete otázku, zda můžete za to, že Vaše dítě chodí za školu nebo tajně kouří? Vědci na tuto otázku našli odpověď.

Obecně známé rčení „jablko nepadá daleko od stromu“ neplatí pouze u genetické výbavy, ale i u převzatých vzorů chování z rodiny. Jak nedávno zjistili čeští vědci, z domova si můžete do života odnést řadu zlovyků svých rodičů.

Výzkum, který nedávno proběhl, se zabývá rizikovým chováním adolescentů, do něhož se řadí návykové chování (užívání alkoholu, drog, kouření, gamblerství), různé poruchy chování (agresivita, šikana, vandalství, záškoláctví atd.) či sexuální promiskuita. Otázkou je, nakolik náchylné jsou Vaše děti k takovému chování. Závisí to na spoustě faktorů, zda Vy jako rodič, konzumujete občas alkohol, až po to kolik času strávíte v práci.

Na 1635 adolescentech a jejich rodičích bylo v rámci mezinárodní studie ELSPAC vyzkoumáno, že pokud ani jeden z rodičů nekouří, jejich dítě bude s 65% pravděpodobností také nekuřákem. Pokud ovšem alespoň jeden z rodičů kouří, je tato pravděpodobnost přibližně 50:50 a je jedno zda kouří oba či jen jeden z rodičů, stejně tak je výsledek nezávislý na pohlaví rodičů. Pokud jste kuřákem, je relativně jedno kolik cigaret je Vaše denní norma, pravděpodobnost, že Vaše dítě bude také kouřit, se tím významně nemění. Nicméně Vaše případné kouření nemusí být nutně hlavním důvodem cigaretové závislosti Vašeho potomka, na vině jsou mimo jiné často např. jeho vrstevníci.

Pokud si rádi dopřejete k večeri sklenku vína, nemusíte se strachovat, Vaše dítě by kvůli tomu nemělo být náchylné k alkoholismu ani jiným rizikovým chováním. Odborníci tento fakt vysvětlují tím, že případný alkoholismus rodičů není často tak demonstrativní jako jejich kuřáctví. Dítě si spíše všimne nedopalků v popelníku a cigaretového zápachu, než použité skleničky ve dřezu. Případně může náchylnost k alkoholu dítěti rozmluvit negativní zkušenost s opileckým chováním rodiče.

Významná náchylnost dospívajícího k rizikovému chování se vyskytuje i v případě častých domácích hádek s rodiči, nebo v případě časté nepřítomnosti matky (v podobě nadměrné pracovní vyčerpání či její hospitalizace). Vědci to vysvětlují snížením výchovného vlivu a

možností kontroly, velkou roli hraje i určité vzájemné odcizení matky a dítěte. Podle autorů je nejvýznamnějším činitelem nejspíše možnost kontroly chování adolescentů a komunikace o tomto chování. Často v takovém případě dochází i k narušení citové vazby mezi matkou a dítětem.

Rada na závěr – komunikujte s Vaším dítětem o problémovém chování a jeho rizicích, možná právě díky tomu se takovému chování vyhne.

Zdroje: Novotný, J.S. & Okrajek, P. (2012). Vliv vybraných charakteristik rodinného prostředí na rizikové chování 15letých adolescentů. *E-psychologie* [online], 6 (2), 9-21 [cit. 30. 3. 2013]. Dostupný z WWW: <<http://e-psycholog.eu/pdf/novotny-okrajek.pdf>>. ISSN 1802-8853.

Pěkně napsaná práce. Líbí se mi, jak pracujete s číselnými údaji – uvádíte je, ale ve srozumitelné podobě. Tyto čísla je ale třeba dále interpretovat, je třeba čtenáři říci, co si má o zjištěných údajích myslet. Dál se nenechte splést formulacemi autorů výzkumu o tom, co má na co vliv. Zamyslete se, zda na základě použitých statistik můžeme usuzovat na kauzalitu.

V tomto smyslu prosím práci přepracujte.